

ادارت

و حلّ مسائل آن

تالیف:

دکتر سید باقر سیدی بنابی

مدرس حوزه و دانشگاه

ارث و حل مسائل آن

تألیف: دکتر سید باقر سیدی بنایی

نشر: مجمع ذخائر اسلامی - قم

تاریخ انتشار: ۱۳۸۷ شمسی (چاپ اول)

لیتوگرافی: نقش، چاپ: کوثر، صحافی: کوثری

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۹۸۸ - ۰۶۲ - ۴

تماس با ناشر: ۷۷۱۳۷۴۰ - ۲۵۱ (قم - صندوق پستی ۱۵۹ / ۳۷۱۸۵)

فهرست مطالب

پیشگفتار	۵
تعریف و مفهوم میراث	۶
اهمیت و فضیلت یادگیری میراث	۸
تاریخچه ارث	۹
ارث بردن از چه تاریخی آغاز شد	۹
تحول تدریجی ارث	۱۰
وراثت در بین امتهای متمدن	۱۰
در چنین جوی اسلام چه کرد ؟	۱۳
موجبات ارث در دوران جاهلیت	۱۶
فلسفه اختلاف زن و مرد در مسأله توارث	۱۶

فصل اول

اصطلاحات علم ارث	۱۹
ارکان ارث	۲۰
موجبات ارث	۲۰
مراتب (طبقات) و درجات نسب	۲۲
دلیل وجود طبقات در ارث	۲۲
مراتب (طبقات) سبب	۲۳
اجتماع چند موجب ارث	۲۵
موانع ارث	۲۷

فصل دوم

حجب	۴۰
نکات دهگانه پیرامون حجب حرمانی	۴۱
ارکان حجب نقصان	۴۴
موارد استثنایی حجب ولد نسبت به پدر و مادر	۴۵
شرائط حجب نقصانی مادر به وسیله اخوه	۴۹

فصل سوم

تقسیم وارث از نظر نوع وراثت	۵۲
فرضهای ششگانه و صاحبان آنها	۵۳
نسبت سهام وارثان فرض بر متوفی با ترکه	۵۵
بررسی تعصیب	۵۸

۵۹	دلائل بطلان تعصیب
۶۱	بررسی عول
۶۲	بطلان عول
۶۶	اجتماع فروض
	فصل چهارم
۷۰	مشخصات کلی ارث خویشاوندان طبقه اول
۷۱	سهم الارث وارثان درجه اول طبقه اول
۸۰	سهم الارث وارثان درجه دوم طبقه اول
۸۶	حبوه
۸۸	طعمه
	فصل پنجم
۹۱	مشخصات کلی ارث طبقه دوم
۹۶	سهم الارث وارثان درجه اول طبقه دوم
۱۰۵	سهم الارث وارثان درجه دوم طبقه دوم
	فصل ششم
۱۱۱	مشخصات کلی ارث طبقه سوم
۱۱۴	سهم الارث وارثان درجه اول طبقه سوم
۱۲۱	سهم الارث وارثان درجه دوم طبقه سوم
۱۲۴	سهم الارث اعمام و احوال پدر و مادر متوفی
	فصل هفتم
۱۲۸	توارث زوج و زوجه
۱۳۰	سهم الارث زوجین
۱۳۱	سهم الارث زوجات متعدد
۱۳۴	طرز تقویم ابنیه و اشجار
۱۳۷	بحثی پیرامون اموال غیر منقول و منقول
	فصل هشتم
۱۴۳	میراث خنثی
۱۴۸	میراث غرقى و مهدوم عليهم
۱۵۸	مخرجهای فروض
۱۵۹	روش به دست آوردن مخرج مشترک
۱۶۱	قاعده مناسخات

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار

نام تو شمع است و دل پروانه ای

نام تو گنج است و دل ویرانه ای

تا شراب ناب تو نوشم ز شوق

بایدم از جان و دل پیمانه ای

الحمد لله رب العالمين ، الصلاة والسلام على سيدنا وحبيبنا ابي القاسم محمد (ص) و
على آله الطيبين الطاهرين المعصومين .

حمد و سپاس بیکران ذات ایزد منان را که توفیق تعلیم و تعلم فقه آل محمد (ص) را
به ما عنایت فرمود و در میان فقه مباحث میراث از دیدگاه قرآن و سنت جایگاهی
رفیع و اهمیت بسیار زیادی دارد تا آن جا که پیامبر اکرم (ص) در حدیث ابن مسعود
آن را در کنار تعلیم و تعلم قرآن قرار داده است آن جا که فرمود : «تعلموا القرآن و
علموه الناس و تعلموا الفرائض و علموها»

نه تنها خود فرائض را بیاموزید ، بلکه وظیفه دارید نسبت به دیگران آن را تعلیم دهید
و این بهترین دلیل بر لزوم توجه بیشتر به مباحث ارث و حل مسائل آن است ، این
جانب که سالهای متعددی در حوزه و دانشگاه تدریس داشته ام توفیق بحث ارث را ،
نسبت به سایر مباحث بیشتر داشته ام و حاصل آن مجموعه حاضر است که
گردآوری شده امید است برای همه علاقمندان مفید واقع شده و ما را از دعای خیر
فراموش نفرمایند .

سید باقر سیدی بنایی